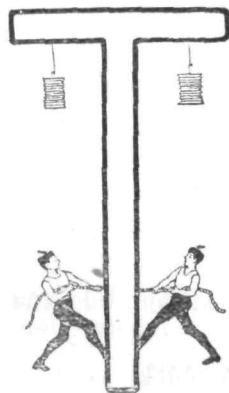

IVO TROŠT:

Velikonočno jutro.

Povest.

Trudna je došla Predalova Zorka od velikonočnega vstajenja Veliko soboto zvečer. Celo oči so jo bolele, tako jih je napasla na različnih novih oblekah, ki so jih za to slovesnost oblekle prijateljice, pa tudi premnogo doslej neznanih stvari je videla in slišala ta večer. Toliše lepote in veličastnosti niso še gledale njene oči. Zaželela si je take poti samo še enkrat — v samo večnost. Toliko svetlih luči na vseh oknih, koder se je pomikala procesija, toliko gorečih voščenic v cerkvi in nebroj snežno belih svetil v rokah domačih deklet, cerkvenih strežnikov in pobožnih žen. A na nebu milijoni zvezdic, ki so se smehljale veličastni procesiji, posebno obili množici šolskih otrok s cvetjem in zelenjem v rokah. Zorka je bila letos sicer že tretje leto pri vstajenju a vendar tudi v novem krilu. Zato je pa menila, da jo gledajo vsi in jo pravzaprav mora videti vsak med tolikimi deklicami domače šole, ko je vendar tako lepa.

Zveličar naš je vstal iz groba!

Aleluja! Aleluja!

Ta pesem ji še sedaj odmeva po glavic, kakor jo je slišala v cerkvi in med obhodom.

Gospod je vstal! Smrt je premagana! Odprta so nebesa! Aleluja!

Ko so po večerji zadnjič zaropotale lesene žlice po mizi, je dejala Predalovka otrokom: »Sedaj samo še lepo molite, potem vsi spat! V spanju pa sanjajte, kako veličasten bo šele dan vesoljnega miru, ko po končani vojni objame svet tisto zaželeno, srečno jutro, ki nam oznani: Mir na zemlji! Mir in sprava vsem narodom! Ljubezen, že davno pokopana, je vstala iz groba, ljubezen vladaj vsemu človeštvu! Aleluja!«

Otroci so odmolili in pozaspali. Zorka ni verjela, da bi utegnili biti tisto jutro miru in sprave lepše kot nocojšnja procesija. Kako neki!

Zaspala je med kratko molitvico angelu varihu. In prav angel varih je dahnil v njeno glavico najlepše sanje.

Od vzhoda sem se je dvigal na nebu mogočen angel, svetel kot oblak v jutranji zarji. Oljkina vejica v njegovi roki je sezala do solnčnega zahoda in objemala ves svet v svojo senco, naznanjujoča: Mir ljudem na zemlji! — Z visokega neba se je smehljalo božje solnce in se čudilo srečnim zemljanom, ki so se doslej kakor blazni pobijali med seboj, a se danes objemajo, poljubujejo in ljubijo v nepoznani slasti in ljubezni kot zadovoljni bratje in sestre, ki se niso videli že leta in leta. — Krist je vstal! Z njim je vstala naša ljubezen! — Tak je bil splošen pozdrav tisto jutro po svetu. Tudi po domači vasi in pri Predalovih so ponavljali ta velikonočni pozdrav.

Krasno pomladno jutro osrečuje božji svet, ljubečo se rodbino človeštva. V daljavi se bleste snežniki v srebrnih in zlatih plaščih, gora in dol se ogrinjata v pisano in zeleno suknjo. Od cerkve sem mimo domače šole se vije dolga procesija: mogočno plapolajoče zastave vihrajo v zraku, mladina stopa resna s šopki in venci pred pozlačenim nebom, zmago-slavne pesmi done v čast dobremu Bogu, ki se tudi sam premika v procesiji s pobožnim ljudstvom. Veselo cingljajo zvončki in zvonovi pojo ubrano in milo v zvoniku, — pojo ker so se vrnil ne le ta teden iz Rima, marveč tudi že z raznih sovražnih bojišč, kjer so v topove preleti dokončevali slavno zmago. Vsi holmci so lepo zeleni, livade polne cvetic, celo potoček med vrbjem skaklja veselo v strugi in ptički se kosajo, kdo zna bolj poskočne, bolj navdušene pesmi.

V procesiji se pomika tudi Predalova Zorka v novi obleki, seveda. V procesiji se pomikajo tudi vojaki, znani domači možje in mladeniči resnih, a vedrih lic, hrabri borilci, ki jih pa krije že daljna tuja zemlja na bojiščih. S seboj nimajo ne pušk, ne bodal, marveč oljkine vejice v rokah in zim-zelen za kapo. Vsem seva z obraza zavest: Strli smo sovražnika, osvobodili Avstrijo! Narod naš pa ne pozna več svojih dosedanjih tlačiteljev. Srečen se bo razvijal svobodno po svojih močeh in po zaslugah, priborjenih v svetovni vojni. Nismo izkrnaveli zaman. Nebo je nagradilo našo vnemo za pravično stvar z resnim plačilom. Naša kri je pa narodu zastavno pismo, da smo mu priborili svobodo, pravico do samosvesti in ponosa, da smo Slovenci, da ostanemo Slovenci in da ga ni pod solncem človeka, ki bi se nam drznil odrekati ta ponos, omadeževati naš ščit, pridobljen s krvjo, prelito za cesarja in domovino!

Okoli cerkve se razprostirajoče pokopališče se je dans tudi premenilo v cvetoč vrt, poln najlepšega zelenja. Vsi križi so ozaljšani lepše kot na dan vseh Vernih duš. In novo čudo! Jasni, razločni glasovi, prihajajoči globoko iz grobov, kakor da govorijo mrlič, pokopani tu med stisko in bedo svetovne vojne, glasovi pojasnujejo: Tudi mi smo pripomogli, da se je vojska srečno končala. Trpeli smo, si pritrgovali v vsem in omagali. Zato so ostali drugi za nami in se prehranili v silnem oskovedanju,

v gladu. Tudi mi smo ponosni, da smo Slovenci, najbolj junaški narod v monarhiji. Naš ponos je zato junaški ponos, potrjen z Najvišjo, s cesarsko besedo. Ni nam žal, da smo tukaj. Narod naš naj živi! Ko zasiže jutro vesoljnega vstajenja, spoznamo svoje rojake po tistem ponosnem znamenju na čelu. To znamenje nas druži vse v eno veliko družino. Potem bo en hlev in en pastir.

Čebele brenče od cveta do cveta in čmrlji obletavajo grobove in nobeden se ne čudi, da danes vpijejo celo grobovi.

Daleč, daleč v nedogled se vije procesija. Tam se snide z drugo, s sosednjo. Veselega vriskanja je zmerom več.

Gospod učitelj miri otroke, naj se vedejo spodobno med obhodom, pa glej, tudi mlada srca je prevzel dozda neznan ponos. Vsi odgovarjajo samosvestno: Sami ste nam prorokovali, gospod učitelj, da zasine tudi nam Slovincem vstajenja dan. Ali ni danes?

Učitelj pa le miri in opominja otroke, naj ne bodo tako glasni v tako slovesnih trenutkih.

Zaman. Zorka se domisli, da bi utegnila biti zato kaznovana v šoli, zakaj tudi njeno srčece je burno poskakovalo in ličece se je rdelo, očesce pa solzilo samega veselja, čiste zadovoljnosti. V tem strahu se Zorka prebudi, pregleda. Zunaj žari veličastno velikonočno jutro. Ubrano in milo, mogočno in ljubo ga pozdravljajo zvonovi.

Misli še ni mogla prav razbrati. Zdelo se ji je, da se najbrž že začinja tisto nad vsepričakovano krasno jutro, kakor ga je sinoči obetala mati, jutro, ki prinese svetu mir in nam zmago.

Ko je mati delila otrokom velikonočni žegen, ni mogla Zorka nehati s pripovedovanjem o svojih sanjah. Prepričana je bila, da bo šele tisto velikonočno jutro za nas vse pravo vstajenje, kakor je Krist vstal v novo življenje. Ta zavest je družini vzbudila še večje spoštovanje do velikonočnega kruha, starih običajev častitih prednikov, ki se bodo z nami veselili v nebesih, ko nam zasiže tisto velikonočno jutro, velikonočni dan ob koncu stisk in nadlog.

